

Tuleva vuosi alkaa laskevassa myynnissä

Mara-alan kuluva vuosi yleistä taloustilannetta parempi

Myyntin määrän muutos tammi-syyskuussa 2015

Matkailu- ja ravintola-ala yhteensä	+0,7 %
Anniskeluravintolat	+0,9 %
Pikaruokaravintolat	+3,2 %
Liikenneasemat	-1,1 %
Henkilöstöravintolat	-4,1 %
Hotellit	+0,9 %

Hotelliyöpymiset tammi-syyskuussa 2015

Kaikki yöpymiset	+0,4 %
Kotimaiset	+ 2,7 %
Ulkomaiset	-4,8 %
EU-maat	+6,3 %
Skandinavia	+6,3 %
Aasia	+19,5 %
Japani	+3,1 %
Kiina	+45,2 %
Venäjä	-44,8 %

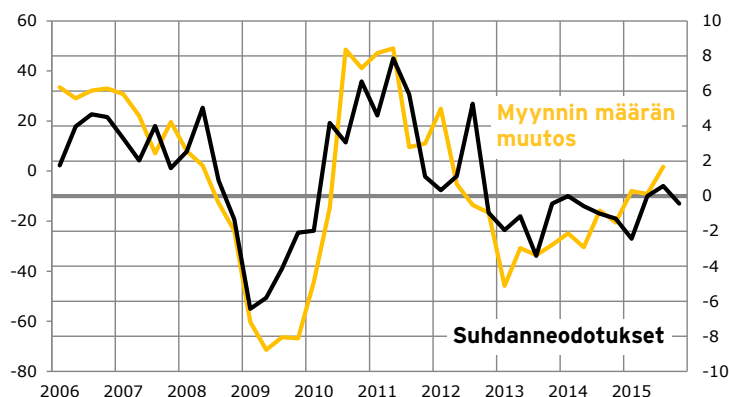
Kustannukset 2015

Elintarvikkeiden tukkuhinnat	-0,1 %
Alkoholijuomien tukkuhinnat	+3,0 %
Työvoimakustannukset	+1,5 %

Kuluva vuosi

Matkailu- ja ravintola-alan yritysten kuluva vuosi on ollut odotuksia parempi. Yksityinen kulutus kasvoi ennakoitua enemmän, ja kuluttajien luottamus oli alkuvuonna korkealla tasolla. Mara-alan myynti kasvoi tammi-syyskuussa 0,7 prosenttia. Kesämyynti kasvoi odotuksia ja edellisvuotta enemmän. Kannattavuus on parantunut kuluvana vuonna hieman.

Kuluttajien luottamus kääntyi selvään laskuun ennen kesää. Yksityisen kulutuksen ennakoitaan kehittyvän loppuvuonna alkuvuotta hitaammin. Mara-alan yritykset ennakoivat pikkujoulusesongille pientä kasvua. Mikäli odotukset pikkujoulusta toteutuvat, alan myynti kasvaa kuluvana vuonna kaikilla neljänneksillä hieman. Suhdanneodotukset ja odotukset kannattavuudesta kääntyivät kuitenkin loppuvuonna laskuun.

- Anniskeluravintoloiden myynti kasvoi ruokamyyntin kasvun ansiosta. Anniskelumyyntin lasku jatkui odotuksia jyrkempänä. Se näkyi etenkin C-ravintoloiden myyntin jyrkkänä laskuna. A- ja B-ravintoloiden myynti kasvoi ruokamyyntin ansiosta.
- Pikaruokaravintoloiden myyntin kasvu jatkui edelleen.
- Hotellien huonemyynti kasvoi aasialaisten ja EU-maista tulevien yöpymisten kasvun ansiosta. Myös kotimaiset yöpymiset kasvoivat pitkästä ajasta. Venäläisten yöpymisten lasku jatkui jyrkkänä.
- Liikenneasemien myynti laski kauppa- ja ravintolamyyntin laskun vuoksi.

VENÄLÄISET MATKAILIJAT: UUSI VUOSI – UUSI TASO?

Venäläisten yöpymisten määrä vähenee kuluvana vuonna voimakkaasti, yli 40 prosenttia. Ruplan kurssin tasopudotuksesta on joulukuussa kulunut vuosi.

MaRan ennusteen mukaan tulevana uuden vuoden sesonkina venäläisten asiakkaiden määrä laskee edelleen. 56 prosenttia vastaajista arvioi laskun jatkuvan. 38 prosenttia vastaajista arvioi määrän pysyvän edellisen vuoden

tasolla. Ennuste alkuvuodelle noudattelee sesonkiennustetta, ja myös alkuvuonna 2016 venäläisten asiakkaiden määrän ennustetaan laskevan. Tulevana vuonna venäläisten yöpymisten määrä jää totutusta tasosta selvästi.

Venäläiset ovat Suomen suurin yksittäinen ulkomainen matkailijaryhmä. Viime vuosina venäläisten yöpymiset ovat muodostaneet noin viidenneksen kaikista ulkomaisista yöpymisistä.

Kotimaista ostovoimaa ja työllisyyttä tuettava yhteiskuntasopimuksen kaatumisesta huolimatta

Hallitus lupasi keventää ansioverotusta miljardilla eurola, mikäli yhteiskuntasopimus syntyy. Toistaiseksi sopimukseen ei ole päästy, mutta kotimarkkinoita vaivaava ostovoiman puute ei ole poistunut – päinvastoin. Tulevana vuonna yksityinen kulutus kasvaa historiallisen hitaasti, jopa kuluu vuotta hitaammin.

Työllistävät kotimarkkinat tarvitsevat edelleen miljardin euron ansiotuloveronkevennyksen tuoman ostovoiman kasvun. Työllisyyden parantaminen Suomessa ei onnistu ilman kotimarkkinoita. Suomen yksityisen sektorin työpaikoista kotimarkkinasektorilla on 70 prosenttia. Arvonlisäveron korottaminen sisäisen devalvaation keinona ei ole mahdollista aiheuttamatta merkittävää vahinkoa kotimarkkinoiden kysyntä- ja työllisyyskehitykselle.

Tulevaisuuden näkymät

Suomen talouden ennakkoidaan kasvavan tuleva vuonna niukasti. Elinkeinoelämän ja kuluttajien luottamus on matalalla tasolla, eikä alkuvuonna ole näkyvissä käännettä parempaan. Myös mara-alan yritykset ennakoivat suhdannetiedustelun mukaan tulevan vuoden alkavan laskevassa myynnissä. Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan tulevana vuonna edellisvuotta hitaammin työttömyyden kasvun ja hitaan ansiokehityksen vuoksi.

Ravintoloiden anniskelumyynti laskee edelleen. Ruokamyynnin pieni kasvu jatkuu. Talouden elpyminen Euroopassa jatkuu, mikä tukee majoitusmyyntiä. EU-maista ja Aasiasta tulevien yöpymisten kasvu jatkuu. Venäjän talous kehittyy edelleen heikosti. Ruplan kurssi seuraa öljymarkkinoita ja ruplan heilunta jatkuu ainakin alkuvuonna. Venäläisten yöpymisten taso jää selvästi totutusta.

Yleisen kustannuskehityksen ennustetaan olevan vielä ensi vuonna vaimeaa, mutta kustannusten nousu alkaa heti vuoden alusta.

Toimintaympäristö ja lainsäädäntö

- **ALKOHOLILAINSÄÄDÄNNÖN KOKONAISUUDISTUS**
Uudistus pyritään saamaan lausuntokierrokselle alkuvuonna 2016. Sen ennakkoidaan sisältävän merkittäviä helpotuksia anniskelulainsäädäntöön. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2017.
- **SÄÄNTELYN PURKU**
Pääministeri Sipilän hallitus on ilmoittanut yhdeksi kärkihankkeekseen sääntelyn purkamisen ja byrokratian vähentämisen. Sääntelyn purkamisella olisi merkittäviä positiivisia vaikutuksia koko mara-alaan.
- **TYÖMARKKINAT**
Hallituksen kilpailukyypaketilla ja paikallisen sopimisen edistämisellä on merkittäviä vaikutuksia työmarkkinatilanteeseen ja syksyn 2016 työmarkkina-kierrökseen.

KIINALAISET MATKAILIJAT PAIKKAAVAT VENÄLÄISTEN JÄTTÄMÄÄ AUKKOA

Vaikka venäläisten matkailijoiden määrä Suomessa on romahtanut, matkailu lähes kaikista muista lähtömaista kasvaa. Etenkin Kiina on Suomen matkailulle valtava potentiaali.

Kiina on nopeasti muuttumassa suljetusta teollisuusyhteiskunnasta kohti avointa kotimarkkinavetoista taloutta. Kiinan 1,4 miljardin kokoisen väestön matkailu kasvaa kovaa vauhtia. Kiinalaiset kuluttavat jo nyt matkailuun eniten rahaa maailmassa,

vuosittain yli 90 miljardia euroa.

Suomen on mahdollista kasvattaa osuuttaan kiinalaisista matkailijoista, sillä osuutemme kiinalaisten matkailusta on vain 0,2 prosenttia. Suurin osa matkailijoista käy Suomessa ensimmäistä kertaa, ja reilusti yli puolet matkailijoista ei yövy Suomessa lainkaan.

Suomen ja Aasian välinen lento-yhteys on huippukunnossa. StopOver Finland -hankkeella yritetään saada 45 prosenttia enemmän majoitusöitä Aasiasta vuoteen 2018 mennessä. Kii-

nalaisten kiinnostus Suomea kohtaan kasvaa jo nyt: yöpymiset ovat kasvaneet viimeisen viiden vuoden aikana 24 prosenttia ja matkailutulot ovat yli kaksinkertaistuneet.

Erottuakseen kilpailussa etenkin muiden pohjoismaisten pääkaupunkien kanssa Suomen matkailu tarvitsee lisää kansainvälistä tunnettua. Guggenheimin taidemuseo loisi Suomeen merkittävän kansainvälisen vetovoimatekijän, johon Suomen resurssit eivät yksin riitä.